

A nagyvázsonyi Szent István-templom

2009 július 11. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Nem volt nyugtom, alig várám, hogy Nagy-Vásonyra, dics? Kinizsink székhelyére juthassak – írja Rómer Flóris 1859-ben kelt útinaplójában. Kés?bb: „kimentünk a pálosok oly közel fekv? zárdájához, hová az olvasni nem tudó nagy h?s, mikor írástudóra volt szüksége, a népmonda szerént vártornyából csak átkiáltott”.
A híres gótikus lakótoronyból és a hozzá csatlakozó er?dítményekb?l álló Vázsonyk?n és a várúr, Kinizsi Pál által alapított pálos rendi kolostoron kívül Rómer páter szót ejt a bakonyi mez?városka harmadik korabeli építészeti emlékér?l, a Szent István király tiszteletére emelt templomról is. „A városon kívül áll a még egészen ép, góth ízlés? hajdani plébániatemplom, melyben azonban manap ritkán tartatik isteni szolgálat” – írja. Az épület régies szóhasználatú bemutatásakor nem feledkezik meg a nyugati bejáratnál, a karzat északi pillére alatt befalazott, ma is jól látható k?tábláról sem, amelybe a gótikusan bevésett 1481-es évszám jelzi az építkezés befejeztét.
A déli Bakony és a Balaton-felvidék találkozásánál fekv? Nagyvázsony els? ízben 1233-ban szerepel oklevélben. A falu a XIII. századtól a Vezsenyi család birtoka, a família kihaltáig, 1472-ig ?k lakták a máig meglév? vár el?djeként épült négyszögletes lakótornyot. Mátyás király (1458–90) ekkor adományozta kedvenc vitézének, a molnárlegényb?l lett seregvezérnek. Kinizsi és felesége, Magyar Benigna a jellegzetesen XV. század végi, korszer? lovagvár megépítésével egy id?ben b?kez?en finanszírozta a pálosok kés? gótikus monostorának elkészítését, emellett új plébániát is alapított. Árpád-kori kisebb kápolna falainak részleges felhasználásával 1480-ban kezdték az építkezést, s rá egy évre fel is szentelték a mez?város új templomát.
A Veszprémet Tapolcával összeköt? országúttól délre található, ma is jó karban lév?, szép arányú épület öreg fákkal övezett parkban áll. Keletelt, támpilléres szentélye keletnek tájolt, sisakos tornya a nyugati oldalán magasodik. A f?bejárat mögötti el?tér fölé eredetileg gótikus karzat épült, amely mai formájában – a toronnyal együtt – az 1773 körüli barokk stílusú átépítés nyomát mutatja. A hajó alaprajza és tömege ma is tisztán gótikus, k?bordás hálóboltozattal, a küls? oldalakon lépcs?zetes támpillérekkel, a déli falon csúcsíves, mérm?ves ablakokkal. A szentély boltozata szintén ép, az északi oldalon lév? sekrestyébe nyíló ajtó a Mátyás kori kés? gótika és a reneszánsz korszakváltásának jegyeit tükrözi. A templom míves és védett barokk berendezése, amint a gazdagon díszített f?oltár és a szószék is, 1742–43-ban készült a veszprémi Schmidt Ferenc m?helyében.
A legendás vitéz, Kinizsi Pál 1494-ben hunyt el. Négy esztend?vel élte túl királyát, Mátyást. Holttestét a pálos rendházban helyezték el vörös márvány szarkofágban. A klastromot 1552-ben, a közelg? török hadak hírére felrobbantották. 1708-ban kincskeres?k kiásták és feltörték a sírládát. Kinizsi sokáig elt?ntnek hitt fejszobrát Deák Ferenc találta meg a vár árkában. A vitéz katona által építtetett, Szent István tiszteletére felmagasztalt vázsonyi templom államalapító királyunk mellett az ? emlékét is felidézi.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló